

BULLETYN

CZYTELNI
REGIONALNA

344

2.05.1997r.

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

29 kwietnia w „Radoskórce”

Regionalne spotkanie związkowców „S”:

*sytuacja w zakładach pracy

*AWS

W stałym punkcie obrad posiedzeń Zarządu Regionu - sytuacja w zakładach pracy, znalazły się informacje: Marka Małysy - o bieżących trudnościach Radoskóru, Barbary Matias - o możliwych redukcjach zatrudnienia w placówce służby zdrowia województwa radomskiego.

Sygnaly o aktualnych problemach Radoskóru pojawiły w stanowisku Komisji Zakładowej „S”, które publikowaliśmy dwa tygodnie wcześniej. „S” wskazywała wówczas na konsekwencje upadłości, która groziła zakładowi w przypadku zerwania ugody bankowej przez Powszechny Bank Gospodarczy. Obawy o utratę miejsc pracy miały swój kulminacyjny punkt w dniu posiedzenia Zarządu; w tym dniu Sąd Gospodarczy w Radomiu miał decydować o losach ugody. - Władze regionalne „S” przygotowały projekt stanowiska, odnoszącego się do sytuacji Radoskóru, na tle zapaści całej branży obuwniczej. - Stanowisko, akceptowane później również przez przewodniczących wielu komisji zakładowych, zostało przesłane Premierowi Rządu RP. - Rozprawa przed Sądem Gospodarczym oddaliła widmo upadłości, sąd zadecydował o ważności ugody bankowej.

„S” wielu placówek służby zdrowia naszego regionu sygnalizuje zmniejszenie środków finansowych na tzw. etaty przeliczeniowe, co w praktyce oznacza redukcję etatów. Związkowcy ochrony zdrowia uważają, że władze wojewódzkie bądź nie zaplanowały, bądź nie były zbyt stanowcze w pozyskaniu dodatkowych środków z budżetu państwa, w związku z otwarciem nowej placówki - szpitala na Józefowie. Protestują przeciw finansowaniu nowych etatów, kosztem zatrudnionych w innych placówkach. W tej sprawie „Solidarność” rozmawiała w poprzednim tygodniu z wojewodą i lekarzem wojewódzkim. Kolejne negocjacje zapowiadane są na następny tydzień.

Analiza sytuacji w zakładach pracy była kontynuowana również na spotkaniu z przewodniczącymi komisji zakładowych. Oprócz już wspomnianych, wypowiadali się szefowie związku Acanty, Łuczniaka, Pronitu. Na tle innych, najlepiej wygląda sytuacja pracowników pionkowskiego Pronitu. Według zapewnień Jacka Zająca, firma ma „zapewniony byt” do końca 1998r., a średnia płaca wynosi 810 zł.

Diametralnie inaczej przedstawia się kondycja drugiego zakładu zbrojeniowego - Łuczniaka. Zbigniew Cebula dzielił się obawami, że związek nie będzie w stanie wygrać batalii o utrzymanie miejsc pracy, a zwolnienia dotyczyć mogą nawet 1000 osób. W tej sytuacji, Solidarność obejmie obroną praw pracowniczych tylko swoich członków - zapowiadał przewodniczący.

Lecha Garno, przewodniczący „S” w spółce „Acanta” (dawny Polmetal), wskazywał na pogarszającą się - w stosunku do roku ubiegłego - kondycję firmy. - W 1996r., gdy prywatyzowano zakład, rysowano przed

Premier Rządu RP

Włodzimierz

Cimoszewicz

Stanowisko: Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska, wraz z przewodniczącymi komisji zakładowych zgromadzonymi na spotkaniu 29 kwietnia 1997r., zapoznał się z sytuacją branży obuwniczej.

Przemysł obuwniczy jest jednym z filarów przemysłowych naszego Regionu. W związku z tym, jego kondycja, w poważnym stopniu, oddziałuje na ogólną sytuację społeczno-ekonomiczną w województwie radomskim. - Ta kondycja jest bardzo zła. Nasila się proces masowego importu obuwia po bardzo niskich cenach, nie odzwierciedlających w żadnym stopniu rzeczywistych kosztów produkcji. Powoduje to narastający regres rodzimej branży obuwniczej. Kryją się za tym masowe zwolnienia ludzi.

Na ironię zakrawa fakt, że przez obecne władze branża została uznana za rozwojową.

Zgromadzeni oczekują szybkich działań Rządu, by wykorzystując klauzulę zagrożenia żywotnych interesów branży obuwniczej w naszym kraju, niezwłocznie doprowadził do stanu, w którym deklaracje i słowa będą odzwierciedlały rzeczywistość i przestaną służyć wyłącznie celom propagandowym.

➤ nami świetlaną przyszłość - mówił szef KZ. Teraz zarząd zapowiada renegotiację pakietu socjalnego. Okazuje się, że brak jest pieniędzy na podwyżki płac, czy też na świadczenia z funduszu socjalnego. - Lech Gamo upatrywał przyczyn w złym zarządzaniu, a przede wszystkim w braku specjalistów od marketingu.

Przewodniczący komisji zakładowych zostali zapoznani z listą, zgłoszonych przez zakładowe struktury związkowe, kandydatów „Solidarności” do parlamentu. Na tej liście znaleźli się: Zdzisław Maszkiewicz, Zbigniew Cebula, Marian Krawczyk (obecnie burmistrz Zwolenia), Zbigniew Dziubasik, Andrzej Jastrzębski (Łucznik), Marek Małysa, Jan Rejczak, Jan Skowroński, Andrzej Belina, Bronisław Komadowski, Witold Rak (MKM „S” Grójce), Jerzy Jon (oświata), Andrzej Stępnikowski (oświata), Kazimierz Staszewski.

- Według wcześniejszych zapowiedzi Zarządu Regionu, Solidarność ograniczy ilość swoich kandydatów do czterech osób, a ich nazwiska - jak zapowiedziano na konferencji prasowej w środę - poznamy 13 maja, po posiedzeniu władz regionalnych związku. - Tak wyłonione kandydatury zostaną następnie przedstawione Radzie Regionalnej Akcji Wyborczej Solidarność do akceptacji. Pełną listę kandydatów AWS z naszego regionu poznamy po 19 maja.

Gościem związkowego gremium był Przewodniczący Rady Nadzorczej Instytutu Lecha Wałęsy, który przekazał informacje o działaniach krajowych władz AWS.

A.R.

Kontynuowane są zapisy na spotkanie z Ojcem Świętym w Krośnie...

Radomska „Solidarność” uczestniczyć będzie 10 czerwca w uroczystościach religijnych w Krośnie, którym przewodniczyć będzie Ojciec Święty Jan Paweł II, pielgrzymujący do Ojczyzny.

Wyjazd - sprzed siedziby Zarządu Regionu (Traugutta 52) - nastąpi o godz. 24.00 z 9 na 10 czerwca. - Koszt wynosi 28 zł. Zapisy prowadzi p. Alicja Pietrasz.

Kolo Emerytów i Rencistów „S” przy ZM „Łucznik” zaprasza, 11 maja br. o godz. 18,30 do kościoła Św. Trójcy, na Mszę św. za Ojczyznę, podczas której będziemy się również modlić w intencji ś.p. EDWARDA OSIŃSKIEGO.

*krótko z regionu*krótko z regionu*

Poniedziałek - 28 kwietnia

- Przed Sądem Pracy w Radomiu odbyła się ostatnia rozprawa, z powództwa Jana Majewskiego, pracownika radomskiego „Polmozbytu” i przewodniczącego „S”, o przywrócenie do pracy. Sąd zapowiedział ogłoszenie wyroku na 12 maja. - Zbigniew Dziubasik, który bronił praw powoda, wyraził nadzieję, że wyrok będzie pozytywny. W przeciwnym wypadku, zapowiada złożenie apelacji do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie.

Wtorek - 29 kwietnia

- Posiedzenie Zarządu Regionu odbyło się w „Radoskórze”, po dwugodzinnych obradach członkowie ZR spotkali się z przewodniczącymi komisji zakładowych „S”. Wiodącymi tematami były: sytuacja w zakładach pracy i AWS.
- Obradował Zespół Koordynacyjny Regionalnego Oddziału Akcji Wyborczej Solidarność. - M.in. zostały otwarte zgłoszenia kandydatów do parlamentu, skierowane przez ugrupowania polityczne, wchodzące w skład RO AWS. - Na ten dzień wpłynęło 12 zgłoszeń.
- Z. Dziubasik i Marek Małysa wzięli udział w rozprawie przed Sądem Gospodarczym w Radomiu, podczas której zapadła decyzja, że ugoda finansowa zawarta w 1994r. pomiędzy „Radoskórem” a wierzycielami, pozostaje nadal ważna. Tym samym, oddalone zostało widmo upadku firmy. - Zerwania ugody domagał się, od 1995 roku, Powszechny Bank Gospodarczy.

Środa - 30 kwietnia

- W siedzibie „S” odbyła się konferencja prasowa, dotycząca dwóch tematów: radomskich etapów 8. Międzynarodowego Wyścigu „Solidarności” i Akcji Wyborczej Solidarność. - Informacji udzielali: Zdzisław Maszkiewicz, Andrzej Piszczyk, Zbigniew Dziubasik i Andrzej Belina.
- Kolejna rozprawa, z powództwa Józefa Śpilskiego, pracownika Woj. Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, odbyła się przed Sądem Pracy w Radomiu.
- Z. Dziubasik przeprowadził rozmowę z przewodniczącą Rady Nadzorczej Szpitala w Kozienicach, która jednocześnie przewodniczy Komitetowi Obrony Szpitala i Pacjenta w tym mieście. Rozmowa dotyczyła interwencji, którą Zarząd Regionu podjął w obronie interesów pracowniczych kilku placówek służby zdrowia.

A.R.

Przed referendum konstytucyjnym 25 maja br.

„S” o Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997r. (2)

III. Brak jest potwierdzenia prymatu prawa naturalnego nad prawem stanowionym. Jak tendencyjnie próbuje się przedstawić społeczeństwu, nie jest to pojęcie nieokreślone. Wszak wyznaczało ono normy postępowania wynikające z przekonania człowieka, że istnieją normy postępowania, których źródłem nie jest Państwo lecz prawo rzetelnego rozumu. Jak pisze Cycceron: *„Jest zaiste prawdziwe prawo, prawo rzetelnego rozumu, zgodnie z naturą zasiane do umysłów wszystkich ludzi, niezmiennie i wieczne, które nakazując wzywa nas do wypełniania powinności, a zakazując odstrasza od występków; którego jednak nakazy i zakazy oddziałują tylko na ludzi dobrych, nie wzruszają natomiast ludzi złych. Prawo to nie może być ani odmienione przez inne, ani uchylone w jakiejś swej części, ani zniesione całkowicie. Nie może zwolnić nas od niego ani senat, ani lud.”* Zamiast odwoływania się do tego znanego jednak pojęcia, proponuje się odwołanie do bliżej nieokreślonej godności człowieka, stawiając na pierwszym miejscu wolność postępowania człowieka, bez uwzględnienia jego powinności wobec dobra wspólnego, lecz co najwyżej odwołuje się do enigmatycznego pojęcia interesu.

Brak odwołania się do prymatu prawa naturalnego pozbawia społeczeństwo solidnego oparcia dla jego porządku prawnego. Tylko w cywilizacjach uznających ten prymat możliwe jest ściganie zbrodni ludobójstwa, dokonywanych często zgodnie z obowiązującym wówczas prawem stanowionym.

IV. Przyjęte przez Zgromadzenie Narodowe sformułowanie art.38, w którym wspomina się o ochronie życia ludzkiego, jest nie w pełni satysfakcjonujące. Pozostawia ono wątpliwości, co do zakresu działania tegoż prawa, a więc ochrony życia nienarodzonych oraz zakazu stosowania eutanazji. Pozostawienie tego rodzaju nieomówionej godności człowieka i jego niezmiennych praw.

V. Projekt Obywatelski Konstytucji w art.7 należącym do rozdziału „Zasady naczelne” wyraźnie deklarował, że praca jest podstawą rozwoju państwa. Znamienne jest, że nie czyni tego Konstytucja RP przyjęta przez Zgromadzenie Narodowe.

W katalogu praw i wolności obywatelskich zawartych w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997r. brak jest wyraźnego potwierdzenia prawa obywateli RP do pracy. Warto podkreślić, że formuła prawa do pracy zawarta jest zarówno w dotychczasowych przepisach konstytucyjnych, jak i obowiązujących ustawach zwykłych. Zgodnie z art.68 przepisów konstytucyjnych, utrzymanych w mocy na podstawie art. 77 ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992r., obywatele RP mają prawo do pracy, to znaczy prawo zatrudnienia za wynagrodzeniem według ilości i jakości pracy. Nikomu, za wyjątkiem przypadków określonych w ustawie, nie można zabronić wykonywania zawodu. Według propozycji wyraźnego potwierdzenia prawa do pracy zawartej w art. 36 ust.1 Obywatelskiego Projektu Konstytucji RP ustawodawca ograniczył się jedynie do sformułowania zasady wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Zasadę tę uzupełniono w art. 65 ust.5 Konstytucji RP deklaracją określającą sposób realizacji tej konstytucyjnej dyrektywy.

Zdaniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w nowej

konstytucji powinien znaleźć się zapis formułujący w sposób wyraźny prawo obywateli RP do pracy. Norma konstytucyjna powinna jednocześnie precyzyjnie określać zakres tego prawa, tak aby w ustawie zasadniczej nie umieszczać zapisów pozbawionych normatywnej treści.

W Konstytucji z 2 kwietnia 1997r. nie została sformułowana zasada prawa pracowników do godziwego wynagrodzenia. Zasada prawa do godziwego wynagrodzenia harmonizuje z rozwiązaniami prawnymi zawartymi w Europejskiej Karcie Społecznej i karcie Podstawowych Praw Socjalnych Pracowników w Krajach Wspólnoty Europejskiej. Pojęcia „płacy słusznej” i „płacy sprawiedliwej” zostały wypracowane także w społecznej nauce Kościoła Katolickiego (encykliki papieskie *Humani generis* Leona XIII z 1891r. i *Quadragesimo Anno* Piusa XI z 1931r., *Laborem exercens* Jana Pawła II z 1981r.). Prawo do godziwego wynagrodzenia zostało przyznane pracownikom także w art.13 Kodeksu pracy.

Ustawodawca w art.65 ust.4 Konstytucji z 2 kwietnia 1997r. ograniczył się wyłącznie do zagwarantowania pracownikom prawa do minimalnego wynagrodzenia, stwierdzając, że „minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę lub sposób ustalania jej wysokości określa ustawa”. Zdaniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, wprowadzenie konstytucyjnego zapisu, formułującego prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę, odpowiadałoby uzasadnionym aspiracjom pracowników oraz mogłoby przyczynić się do przyspieszenia procesu harmonizacji polskiego prawa z prawem Wspólnoty Europejskiej.

W Konstytucji z 2 kwietnia 1997r. brak jest konstytucyjnych gwarancji funkcjonowania oraz kompetencji Komisji Trójstronnej do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Komisja ta została powołana na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 1994r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995r. Nr 1, poz. 2 z późn. zm.), aby zapewnić współdziałanie naczelných organów administracji państwowej, związków zawodowych i organizacji pracodawców, w zakresie uzgadniania i ustalania przyrostu wynagrodzeń zaliczanych w ciężar kosztów w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 50 osób. Praktyka funkcjonowania tej instytucji, jak doświadczenia w tym zakresie innych państw Europy Zachodniej pokazują, że niezbędne jest rozszerzenie jej ustawowych uprawnień przez wprowadzenie mechanizmu rozstrzygania innych istotnych kwestii społecznych w drodze dialogu pomiędzy partnerami społecznymi. Rozstrzygnięciom Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych należy nadać odpowiednią rangę prawną poprzez konstytucyjne umocowanie jej uprawnień.

Nie została określona w Konstytucji z 2 kwietnia 1997r. maksymalna, tygodniowa norma czasu pracy. W art. 66 ust. 2 Konstytucji zawarte zostało jedynie upoważnienie do określenia maksymalnych norm czasu pracy w drodze ustawy. Nie została zatem uwzględniona propozycja konstytucyjnych gwarancji 40 godzinnej maksymalnej, tygodniowej normy czasu pracy zgłoszona w art.39 Obywatelskiego Projektu Konstytucji.

Godne odnotowania są też konsekwencje, jakie wynikają z postanowień art.33 o równości praw kobiety i mężczyzny. W szczególności należy spodziewać się w najbliższej przyszłości zrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, jak też, być może wzorem postanowień prawnych podejmowanych ostatnio w niektórych krajach Europy, likwidacji i innych

➤ uprawnień kobiet związanych z wykonywaną przez nie pracą.

VI. Regulacja stosunków rodzinnych w Konstytucji może budzić szereg wątpliwości. Przede wszystkim, Konstytucja nie chroni rodziny jako wspólnoty. Przyjęte sformułowania mogą sprzyjać atomizacji członków rodziny, doprowadzając w konsekwencji do alienacji człowieka, a tym samym stanowiąc potencjalne źródło dalszych konfliktów pomiędzy jednostką a społeczeństwem. Przepisy te przeciwstawiają prawa dzieci prawom rodziców. Szczególnie widoczne to jest w sformułowaniach art.48 ust.1 Konstytucji, mogącym służyć jako podstawa do uzasadnienia wynaturzeń w relacjach dzieci-rodzice. W sposób charakterystyczny dla tej konstytucji nie wspomina się o obowiązku wychowywania dzieci, a jedynie daje się rodzicom prawo wychowania, które - jak wynika z przepisów zawartych w Konstytucji RP - może być poważnie ograniczone. Pomimo zagwarantowania ogólnej ochrony rodziny, brak jest zapewnienia instrumentów tej ochrony w postaci prorodzinnej polityki podatkowej, aczkolwiek Państwo pragnie ingerować w rodzinę, choćby poprzez instytucję Rzecznika Praw Dziecka. Warto tu zastanowić się nad tym, dlaczego Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997r. powołuje tegoż Rzecznika obok Rzecznika Praw Obywatelskich, a nie widzi w tym kontekście ustanowienia np. Rzecznika Praw Rodziny, choć deklaracja co do jej obrony została zawarta w art.18. Ponadto brak precyzji różnych przepisów konstytucyjnych pozwala na dość szeroką ich interpretację i może dać sposobność interwencji Rzecznika Praw Dziecka w różne formy relacji pomiędzy dziećmi a rodzicami. Przykładowo, słuszny przepis (art.40) zakazujący kar cielesnych w ogólności swego sformułowania może być podstawą zabronienia ukarania dziecka popularnym „klapsem”, gdy ono zamierza np. wchodzić na jezdnię. Obawy w tym kontekście może budzić wykorzystywanie powoływania się na przepis określony w art.47, dający prawo decydowania o swoim życiu osobistym w przypadku relacji dzieci-rodzice.

SZKOLENIA*SZKOLENIA*SZKOLENIA

Trzydniowe szkolenie: komisje bhp

Przygotowanie przedstawicieli NSZZ „Solidarność” do aktywnej pracy w komisjach BHP - było celem trzydniowego szkolenia, które odbyło się w pierwszej dekadzie kwietnia, w nowej siedzibie Związku.

Program szkolenia obejmował następujące zagadnienia: komisje bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach - w świetle przepisów, niebezpieczne i szkodliwe czynniki występujące w procesie pracy, techniczne bezpieczeństwo pracy, wypadki przy pracy i choroby zawodowe, uprawnienia pracownicze z tytułu warunków pracy, rola i zadania związków zawodowych w kształtowaniu warunków pracy. - Opanowanie podstawowych wiadomości i nabycie umiejętności, niezbędnych w pełnieniu funkcji członka komisji bhp - to podstawowe zadanie, jakie szkoleniowcy postawili przed uczestnikami szkolenia.

Warsztaty prowadził regionalny koordynator ds. BHP p. **Kazimierz Owczarek**, a szkoliło się 15 osób z 10 komisji zakładowych (radomskich zakładów i instytucji: Radoskóru, Łuczniaka, RZMO, PKO, Spółdzielni Mieszkaniowej, WSSE, Termowentu, CHSP „Świt”, kozienickiego Energomontażu i pionkowskiego „Steffena”).

Tradycyjnie już, na zakończenie, uczestnicy oceniali szkolenie, wypełniając stosowne ankiety. - Wysoko oceniono poziom

przekazywania wiedzy, fachowość prowadzącego, także dobór tematów. Narzekano - na zbyt krótki czas. Ta obszerna tematyka zostanie uzupełniona jednodniowym seminarium.

W ankietach wskazywano na większe walory szkoleń wyjazdowych, które sprzyjają - poza zdobywaniem wiedzy - integracji, wymianie doświadczeń, skupieniu się wyłącznie nad tematami szkolenia. - Związkowcy wskazali na potrzebę zorganizowania szkolenia, z zakresu sztuki negocjacji.

*Przewodniczący Komisji Szkoleń
Andrzej Gut*

Dział Szkoleń Zarządu Regionu proponuje szkolenia:

- negocjacje - 3 dni
- gra w przedsiębiorstwo - 4 dni (w Zakopanem - koszt dojazdu ponosi KZ, w drugiej połowie czerwca - dla tych, którzy odbyli szkolenie ogólnozwiązkowe)
- kodeks pracy - 1 dzień
- ogólnozwiązkowe - 3 dni

Zapisy prowadzi i informacji udziela p. **Alicja Pietrasz** - Dział Szkoleń, tel. 36-251-61.

BIULETYN INFORMACYJNY NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 30
tel. 36 25161, fax 36 238 04
Redakcja: ANNA RAJCHEK
tel. 363 - 43 - 49
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO
egzemplarz bezpłatny